

Zondag 8 oktober 2017

Iedereen is welkom bij de maaltijd

Lezing: Mattheus 22 : 1 - 14

Een dramatische gelijkenis.lazen we.

Het is met het koninkrijk van de hemel als met een koning die een bruiloftsfeest gaf voor zijn zoon.

Blijdschap van de vader om de zoon: alle reden voor een feest. De koning stuurt zijn dienaren erop uit om de gasten uit te nodigen. De reactie op de uitnodiging is schokkend: de gasten willen niet komen. En nog erger: de genodigden doden de mensen die hen kwamen roepen.

Tegen dit brute geweld neemt de koning van de gelijkenis zijn tegenmaatregelen. Een afschuwelijke geweldsscène: een woedende koning die zijn troepen stuurt, de moordenaars laat ombrengen en de stad in brand laat steken. Wat zo feestelijk begon eindigt in een onwaarschijnlijk drama. Als je dat op je in laat werken dan heb je toch de neiging om je hoofd in ongeloof te schudden?

Deze gelijkenis is scherp. Toen. En nu, als we hem zo lezen. Er gebeurt nogal wat als wij deze gelijkenis lezen. En een gelijkenis nodigt ook altijd de hoorder als het ware uit om je eigen plek in de gelijkenis te zoeken? Met wie voel je je verwant? Op wie lijkt je? Op wie zou je willen lijken?

Ben je de genodigde die niet komt? Ben je die buitenstaander, die dacht dat geloven altijd was voor gelovige mensen maar niet voor jou, en toch blijkt geroepen te zijn tot het feest?

Of ben je die gast die geen bruiloftskleed wil, omdat dat overdreven gedoe is en dat je je eigen leven toch op orde hebt?

Wie ben je, waar sta je in deze gelijkenis? Het Koninkrijk van de Hemel is als een Koning die een bruiloftsfeest organiseert voor zijn Zoon? Zo zal het zijn, de toekomst met God, als een bruiloftsfeest. Daar, op die bruiloft, daar is een liefde die alles bedekt en alles verdraagt. Daar is een liefde die zuiver is en eeuwig. Wij, wij verliezen vaak die aanvankelijke zuivere liefde. We worden soms cynisch en achterdochtig. Naar anderen en naar God.

Daarom is het ook niet onze liefde die gevierd wordt, maar Gods liefde. Het is een feest van Zijn liefde en daarvoor worden wij uitgenodigd. We worden niet genodigd omdat wij zoveel liefde hebben of omdat wij zulke lieverdjes zouden zijn, maar omdat deze Koning boordevol liefde zit en dat wil delen.

Maar de koning krijgt een klap in zijn gezicht. Ze negeren de uitnodiging. Ze overwegen het niet eens. Deze gelijkenis gaat zo misschien wel over het lijden van God. Over het gezichtsverlies dat de Koning van hemel en aarde loopt in zijn zoeken naar mensen. Een Koning die alles geeft en mensen die zo laks met zijn liefde omgaan.

Te druk bezig met andere zaken. Deze mensen die niet willen komen dat zijn de genodigden. Dat zijn niet de buitenstaanders, maar dat zijn de mensen die bij de koning horen.

Niemand wil komen, maar het feest wordt niet afgelast. Er komt niemand, maar de Koning geeft niet op.

Je zou toch zeggen: we ruimen de boel stilletjes op, we proberen het gezichtsverlies te beperken en het feest lasten we verder af. Maar deze Koning is zo niet. Het feest moet doorgaan. 'Mijn Huis moet vol worden.' Als God iets op touw heeft gezet, dan valt dat niet zomaar in duigen. Als zij niet willen komen, dan zal ik andere gasten gaan zoeken.

De gelijkenis verandert van toon hier. Ga er opuit, neem mee wie mee wil. Maakt niet uit wie het is: als ze willen komen, zijn ze welkom: de kwaden en de goeden. Het lijkt wel alsof alle criteria wegvallen. Alsof de koning zegt: "Het maakt niet uit wie het is. Kwaad of goed, neem ze mee, als ze willen!" Er is niemand die daar niet bij hoort.

En dan gaan de dienaren eropuit. Niet zozeer naar de kruispunten gaan ze, maar ze gaan naar de plekken waar 'de straten ophouden'.

Dan kom je tussen de mensen die weinig hebben, die aan de rand wonen, en daar terecht gekomen zijn. Mensen die op een dood spoor zitten.

De dienaars gaan naar de buurten waar geen keurige mensen wonen. Naar hen die geen akker hebben om

naartoe te gaan of handel die hen verhindert te komen. Het enige wat ze mee kunnen brengen is hun ellende en hun gebrek. En aan hen klinkt de vraag: wil je bij de koning aan tafel zitten?

Zo komt er een kleurrijk gezelschap komt in beweging en vult de zaal. Misschien was er wel onderlinge verbazing elkaar uiteindelijk aan te treffen. Dan op het moment dat je denkt dat het verhaal afgelopen is komt de koning binnen en begint er een nieuwe gelijkenis.

De koning ziet de mens die zich er niet op gekleed heeft. “Vriend, hoe ben je hier binnengekomen terwijl je niet eens een bruiloftskleed aan hebt?” Om van te schrikken. Ineens is de koning aan het eind van zijn tolerantie en laat een mens naar buiten smijten.

Wij zijn misschien geneigd om te zeggen: nou, nou, kan dan niet wat minder? En is het zo vreemd? Deze gasten – slechten en goeden- zijn vanuit de uithoeken gekomen.

Wie zou er wel een bruiloftskleed gehad hebben?

Nu gaat de beeldspraak over de kleding. Dat lijkt wat onlogisch. Want hoe zou je eerst mensen van de straat plukken, en diezelfde mensen vervolgens verwijten dat ze geen feestkleed dragen?

De conclusie uit het eerste deel van de gelijkenis zou kunnen zijn dat het er niet toe doet of je geïnteresseerd bent in het koninkrijk. God haalt je toch wel binnen. Als buitenstaander.

Dat is waar, het hangt niet alleen van onszelf af.

Maar aan de andere kant hangt heel veel wel degelijk van ons af.

Inderdaad: Gods liefde is veel groter dan wij denken en God geeft het zomaar. Maar het is geen goedkope genade. Geen liefde als vrijbrief om maar er op los te leven. In het slot van deze tweede gelijkenis wordt daartegen gewaarschuwd.

Met de woorden: 'velen zijn geroepen, maar weinigen uitverkoren' wordt in ieder geval bedoeld: mensen die geroepen worden hebben een verantwoordelijkheid.

Want in het doen van Gods gerechtigheid wordt het geroepen zijn - de uitverkiezing - gerealiseerd. We worden geroepen om het - bij de bruiloft passende kleed te dragen. Dat wil zeggen: laten zien dat we leven uit Gods liefde en gestalte willen geven aan zijn gerechtigheid. Wie het koninklijk bruiloftsfeest wil meevieren, die mag niet weglopen voor verantwoordelijkheden.

Daarvoor de schouders niet ophalen. Je moet de bruiloftskleren durven dragen.

Te vaak is uitverkiezing verbonden met woorden als angst en onzekerheid. Terwijl het vooral ook te maken heeft met dienstbaarheid. Uitverkiezing heeft te maken met een taak of roeping. Als gemeente, als mens. Niet voorbehouden aan een kleine groep of aan de groten der aarde, maar voor iedereen.

Het heeft te maken met gewone alledaagse dingen. Ieder van ons heeft een eigen roeping: er zijn voor de ander, voor recht en gerechtigheid komen, in je dagelijks werk, in je eigen omgeving, waar dan ook. Uitverkiezing zou je dan ook kunnen beschouwen als

antwoord geven op Gods stem.

Gehoor geven aan de uitnodiging om te komen naar/deel te nemen aan het bruiloftsfeest.

Om met elkaar de maaltijd te vieren waarvoor wij worden genodigd.

En verbondenheid en gerechtigheid ontstaan toch juist daar als mensen aan tafel gaan. Dat is delen tot in het uiterste. Dat mogen we ook vanmorgen doen als, laten we zeggen, voorproef van Gods koninkrijk

In de verwachting dat eens die grote zomer zal komen, dat wij zijn aangezeten in Gods verheven zaal, en zullen met Hem eten het eeuwig avondmaal.

Als wij met elkaar het avondmaal vieren, mogen we even ervaren hoe het zal zijn: die grote zomer.

Want een glimp van die grote zomer kan zichtbaar worden, wanneer we met elkaar brood en wijn ontvangen, als voorsmaak van geluk dat komt. Dat zo de maaltijd ons goed zal doen.

Loosdrecht, Gereformeerde Kerk,
ds. Hillegonda Ploeger